Published on (https://www.bnm.md)

28.12.2018

Istoria BNM

Banca Naţională a Moldovei (BNM) a fost înfiinţată prin Decretul Preşedintelui Republicii Moldova la 4 iunie 1991, cu desemnarea guvernatorului - Leonid Talmaci.
Obiectivul fundamental al Băncii Naţionale a Moldovei este asigurarea şi menţinerea stabilităţii preţurilor.
BNM are următoarele atribuţii de bază:

- stabilește şi implementează politica monetară şi valutară în stat;
- acționează ca bancher şi agent fiscal al statului;
- licenţiază, supraveghează şi reglementează activitatea instituţiilor financiare;
- constituie, licențiază, operează, reglementează și supraveghează infrastructurile pieței financiare, în condițiile stabilite de lege, și promovează funcționarea stabilă și eficientă a acestora;
- activează ca organ unic de emisiune a monedei naţionale;
- stabilește regimul cursului de schimb al monedei naționale;
- păstrează şi gestionează rezervele valutare ale statului;
- întocmește balanţa de plăţi a statului;
- efectuează reglementarea valutară pe teritoriul Republicii Moldova;
- activează în calitate de autoritate de rezoluţie;
- licențiază, reglementează și supraveghează activitatea de prestare a serviciilor de plată și a activității de emitere a monedei electronice s.a.

Banca Naţională a Moldovei are un rol important în procesul de tranziţie la economia de piaţă a Republicii Moldova. Din 1991 şi până în prezent au fost elaborate şi implementate un şir de măsuri eficiente în vederea stabilizării mediului monetar şi de credit. Cel mai important pas în acest sens a constituit introducerea în circulaţie la 29 noiembrie 1993 a monedei naţionale - leul moldovenesc - cu promovarea ulterioară a unei politici monetare şi de credit antiinflaţioniste. Astfel s-a reuşit stoparea inflaţiei galopante de la începutul anilor 90. Pâna la introducerea monedei naționale, pe teritoriul Republicii Moldova au circulat rublele sovietice și cupoanele moldovenești.

Banca Națională a Moldovei are dreptul exclusiv de a emite pe teritoriul Republicii Moldova și de a retrage din circulație bancnote și monede ca mijloc de plata. De asemenea, Banca Națională are dreptul exclusiv de a emite pe teritoriul Republicii Moldova bancnote și monede comemorative ca mijloc de plată și în scop numismatic. Prima emisiune numismatică a avut loc în 1996, odată cu punerea în circulație a monedei comemorative dedicate aniversării a 5-ea de la proclamarea independentei Republicii Moldova.

În anul 1995, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea cu privire la Banca Naţională a Moldovei şi Legea instituţiilor financiare. Conform primei legi, BNM este independentă în exercitarea atribuţiilor sale, fiind responsabilă faţă de Parlament. Cea de-a doua lege a avut drept scop crearea unui sector financiar puternic şi competitiv, neadmiterea riscului excesiv în acest sistem şi protejarea intereselor deponenţilor.

Începând cu anul 1998, Banca Naţională a renunţat la practica stabilirii cursului oficial de schimb al monedei naţionale faţă de dolarul SUA la Bursa valutară şi a procedat la determinarea acestuia ca medie aritmetică simplă a mediilor ponderate ale cursurilor de cumparare şi vânzare a dolarului SUA contra lei moldoveneşti pe piaţa inter- şi intrabancară. Acest fapt a permis descentralizarea pieţei valutare interne în corespundere cu practicile ţărilor dezvoltate.

Ca urmare a lichidării riscurilor excesive în bănci şi creării condiţiilor necesare pentru menţinerea stabilităţii financiare a acestora, în iulie 2004, a fost înfiinţat sistemul de garantare a depozitelor, prin

lansarea activităţii Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar. Statutul legal al acestui fond îi asigură independenţă juridică, operaţională, financiară şi administrativă. La sistemul de garantare a depozitelor participă în mod obligatoriu toate băncile licenţiate de Banca Naţională a Moldovei. Mijloacele destinate pentru garantarea depozitelor se acumulează din contribuţiile băncilor.

De asemenea, în contextul alinierii la standardele internaţionale, în anul 2006, Banca Naţională a Moldovei a implementat un nou sistem automatizat de plăţi interbancare (SAPI). Acesta este compus din sistemul de decontare pe bază brută în timp real destinat procesării plăţilor urgente şi de mare valoare şi sistemul de compensare cu decontare pe bază netă destinat procesării plăţilor de mică valoare. Astfel, a fost realizată o infrastructură modernă de plăţi, care a creat premise importante pentru prestarea serviciilor de plată de o înaltă calitate şi facilitarea efectuării plăţilor fără numerar.

În anul 2012 a fost adoptată Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică nr. 114 din 18.05.2012, în scopul stabilirii unui cadru legal uniform pentru promovarea activității eficiente și competitive pe piața de prestare a serviciilor de plată, de emitere și de răscumpărare a monedei electronice şi pentru protejarea drepturilor şi intereselor legitime ale utilizatorilor serviciilor de plată și ale deținătorilor de monedă electronică. Intrarea în vigoare a acestei legi, ale cărei prevederi au fost transpuse din cadrul normativ UE, a creat premise pentru apariția unor noi jucători pe piața serviciilor de plată electronice, și anume a prestatorilor de servicii de plată nebancari, fapt ce a impulsionat dezvoltarea și diversificarea metodelor de plată fără numerar.

În vederea valorificării oportunităților și inițiativelor de promovare a noilor instrumente de plată fără numerar, Banca Națională a Moldovei a înființat, în anul 2013, Consiliul Național de Plăți (CNP), un forum profesionist de consultare la nivel înalt între diverse instituții publice și private, pentru susținerea funcționării sigure și stabile a sistemului de plăți din Republica Moldova. CNP va facilita alinierea serviciilor de plată la cererea pieței și la cele mai înalte standarde internaționale și va contribui la încurajarea concurenței pe piața plăților fără numerar, astfel încât agenții economici și populația să beneficieze de servicii de plată calitative la prețuri avantajoase.

De asemenea, pentru eficientizarea transferurilor de fonduri, în sectorul bancar din Republica Moldova, în perioada anilor 2013-2017, a fost implementat codul IBAN (International Bank Account Number) atât pentru transferurile internaționale, cât și pentru cele naționale, cu scopul de a minimiza erorile, timpul de procesare a datelor și de a reduce costurile serviciilor de transfer.

Din anul 2013, Banca Națională a trecut la regimul țintirii directe a inflației.

În conformitate cu Strategia politicii monetare pe termen mediu (aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 303 din 27 decembrie 2012), BNM a stabilit ținta inflației calculată în baza indicelui prețurilor de consum în valoare de 5,0% anual cu o posibilă deviere de ±1,5 puncte procentuale. Totodată, în concordanță cu ținta inflației, Banca Națională a Moldovei a optat pentru regimul de flotare gestionată a cursului de schimb, fără a avea o țintă prestabilită.

În scopul întăririi capacităților Băncii Naționale a Moldovei de a interveni în situații de criză, prin intermediul Legii nr.232 din 3.10.2016 privind redresarea şi rezoluţia băncilor, Republica Moldova a transpus Directiva 2014/59/UE privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, aceasta fiind și un angajament asumat de țara noastră în contextul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană. Astfel, odată cu implementarea acestei legi, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, dispune de pârghii legale pentru a preveni insolvența sau, în cazul în care aceasta se produce, pentru a reduce la minim consecințele negative prin menținerea funcțiilor de importanță sistemică ale instituției aflate în această situație.

În temeiul Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, precum și în contextul alinierii la standardele Basel III, în august 2018, BNM a implementat primul set de instrumente macroprudențiale – amortizoarele de capital. Acestea au ca scop creșterea rezilienței băncilor împotriva potențialelor pierderi rezultate din materializarea anumitor riscuri sistemice. BNM revizuiește periodic ratele amortizoarelor de capital stabilite și, la necesitate, le ajustează.

Banca Națională a Moldovei si-a desfăsurat activitatea sub conducerea guvernatorilor Leonid Talmaci, Dorin Drăguțanu, Sergiu Cioclea, Octavian Armașu. Din 22 decembrie 2023, guvernator al Bancii Naționale este Anca Dragu.

Tags

atribuţii de bază [4]

strategia politicii monetare [5]

SAPI [6]

Fondul de garantare [7]

depozite [8]

Politică monetară [9]

Source URL:
https://www.bnm.md/en/node/50605

Related links:

[1] https://www.bnm.md/files/Strategia politicii monetare a Băncii Naţionale a Moldovei pentru perioada 2010-2012_.pdf [2] https://www.bnm.md/ro/content/strategia-politicii-monetare-bancii-nationale-moldovei-pe-termen-mediu [3] https://www.bnm.md/files/Memorandumul de înţelegere privind menţinerea stabilităţii financiare,.pdf [4] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=atribuţii de bază [5] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=strategia politicii monetare [6] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=SAPI [7] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Fondul de garantare [8] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=depozite [9] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Politică monetară